Ludger (742-809)
Bode, Zwerver en Vreemdeling
Een ontmoeting tussen culturen

Een verhaal van Gelderland en Münsterland
Cultuurhistorisch projecten 2020- 2023

STICHTING LUDGERKRING

Geactualiseerd in mei 2022

Ludgermonument langs de IJssel bij Den Elter te Zutphen op initiatief van de Ludgerkring

De Stichting Ludgerkring is in 1998 opgericht. De stichting wil de joods-christelijke culturele erfenis in ons Oost-Gelderse en in Münsterland, tegen de achtergrond van het oud Saksische erfgoed in dit gebied, onderzoeken en laagdrempelig onder een breed publiek verspreiden. Wij kijken daarbij dus ook over de landsgrens heen. Wij verrichten geen evangelisatie en zijn niet aan een kerkelijke organisatie verbonden. Het gaat ons om het bijna vergeten erfgoed uit de vroege middeleeuwen (8e en 9e eeuw) en de invloed daarvan tot op de dag van vandaag. Onze stichting heeft het volgende project voor ogen:

'Ludger, Bode, Zwerver en Vreemdeling'.

Een ontmoeting tussen culturen

Het project bestaat uit de volgende met elkaar samenhangende drie onderdelen:

1. Een laagdrempelige Ludgerglossy, aansluitend bij het provinciale thema 'Het verhaal van Gelderland', voorafgegaan door een Ludgersymposium in het Ludgercollege te Doetinchem. Doelgroep: een breed publiek dat in onze cultuurhistorisch is geïnteresseerd, waaronder historische organisaties in de Achterhoek en Liemers. Drager: Stichting Ludgerkring. **In de herfst van 2021 gerealiseerd.**
2. Een (reizende) tentoonstelling en daarmee verbonden een digitale les voor de groepen 6, 7 en 8 van de basisscholen in de Achterhoek. Drager: Museum Smedekinck te Zelhem en partners Gelders Erfgoed, Aaltense Musea en Stadsmuseum Doetinchem. **Deels gerealiseerd in museum Smedekinck te Zelhem. Totale realisatie najaar 2023.**
3. De voltooiing van het Ludgerpad Zutphen, Winterswijk, onderdeel van het Ludgerpad via Coesfeld (BRD), Billerbeck (BRD) naar Münster (BRD). Een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW) dat globaal de oude route volgt die Ludger nam, nadat hij in 794 in opdracht van Karel de Grote ten zuiden van Zutphen de IJssel was overgestoken. De route volgt grotendeel de oude konings- of heelwegen. Drager: Ludgerkring. **Beoogde realisatie herfst 2022. Partners: zie onderaan.**

Toelichting bij onderdeel 3 het Ludgerpad

Geschiedenis

Voor de manifestatie **'Langs Heilige huisjes' in de gemeente Aalten** is door de Stichting Ludgerkring in 2007-2008 de wandelroute 'Ludgerpad', van Aalten naar Zutphen vv. als proef ontwikkeld, mede gefinancierd door de gemeente Aalten. Het wandelboekje werd verspreid bij de Achterhoekse VVV's. Het gebruik ervan was bemoedigend. Vanaf het door de Stichting Ludgerkring gerealiseerde Ludgermonument bij Den Elter aan de IJssel volgt het pad deels de oude nog aanwezige konings- of heelwegen richting Aalten-Winterswijk. Over deze oude route trok in opdracht van Karel de Grote vanaf 794 zendeling St.-Ludger (Zuilen-Utrecht 742 - Billerbeck 809). Op die tochten werden kerkjes gesticht. Ludger trok verder naar Münster, waar hij de eerste bisschop werd. In een groot deel van Münsterland, inclusief de Achterhoek, is hij te beschouwen als de grondlegger van ons joods-christelijke culturele erfgoed in deze streken. De Stichting Ludgerkring heeft met verwante Duitse organisaties in de regio uitstekende relaties. De betekenis van Ludger is in het historisch bewustzijn van Münsterland prominent aanwezig. Nabij Billerbeck is een deel van Ludgers historische route als Baumberger Ludgerusweg reeds uitgezet. Vanaf de grens bij Winterswijk tot aan Coesfeld is de route in kaart gebracht. Al lang is het streven om het proefondervindelijk Ludgerpad uit 2007 professioneel te verankeren als het Achterhoekse Ludgerpad, onderdeel van de cultuurhistorische lange afstandswandelroute Zutphen-Münster.

Het project draagt bij aan het beleven van de identiteit van deze streken die in het verleden een natuurlijke en culturele eenheid vormden. Vandaag de dag zijn in de religieuze kunst, de streektaal, maar ook in mentaliteit, hoe variabel ook, de concrete erfenissen zichtbaar en voelbaar.
De tijd is nu rijp om ons plan in samenwerking met onze Duitse partners te realiseren.

Doelstellingen

1. Het op een eigentijdse wijze digitaal en fysiek inrichten van het Ludgerpad Zutphen-Winterswijk tot aan de grens, als onderdeel van een cultuurhistorische Lange Afstand Wandelroute in de Euregio (LAW) Zutphen-Münster, die ook in delen te bewandelen is. Het Nederlandse traject wordt o.a. voorzien met 4 infoborden en markeringen volgens de werkwijze van Bureau Achterhoek Toerisme.
2. Het bevorderen van een cultuurhistorische beleving op een actieve wijze, waarbij ook de pleisterplaatsen (horeca, bed-and-breakfast) betrokken worden.

Doelgroepen

1. Zowel sportieve als cultuurhistorisch geïnteresseerde Nederlandse en Duitse toeristen die deze streek willen verkennen.
2. De inwoners en de historische verenigingen aan beide zijden van de grens. Het Ludgerpad zien wij als een bijdrage in de bewustwording van een erfenis die in tegenstelling tot het Münsterland in Oost-Gelderland enigszins is vergeten, terwijl Ludger in de Canon van Gelderland genoemd wordt.

Motivatie: Het Ludgerpad komt tegemoet aan de toenemende behoefte aan een actief en thematisch recreëren in gevarieerde landelijke gebieden, gecombineerd met aantrekkelijke horeca.

Partners van de Stichting Ludgerkring:
Arbeitskreis St. Liudger Billerbeck, coördinator F. Becks
Communitas Sancti Ludgeri Essen-Werden, coördinator Rudolf Ludger Schütz,
J. Räkers, coördinator Baumberger Ludgerweg
Parochie H.H. Paulus en Ludger Oost Achterhoek te Groenlo, contactpersoon J. Rosendaal
Aaltense Musea, contactpersoon G. Brethouwer
Museum Smedekinck te Zelhem, contactpersonen E. van den Born, W. Rovers, J. de Gelder.
VVV Achterhoek, coördinator J. ten Have

CONTACTADRESSEN LUDGERKRING:
DRS. G. BOMERS, BURGEMEESTER KEHRERSTRAAT 47 7002 LB DOETINCHEM.
TEL. 06 54 98 53 50
J. DE GRAAF, BOCHOLTSESTRAATWEG 49 7121 GB AALTEN
TEL. 06 39 03 20 90
W. ROVERS, ECKHORSTERSTRAAT 8 7021 KV ZELHEM
TEL. 0314-641462